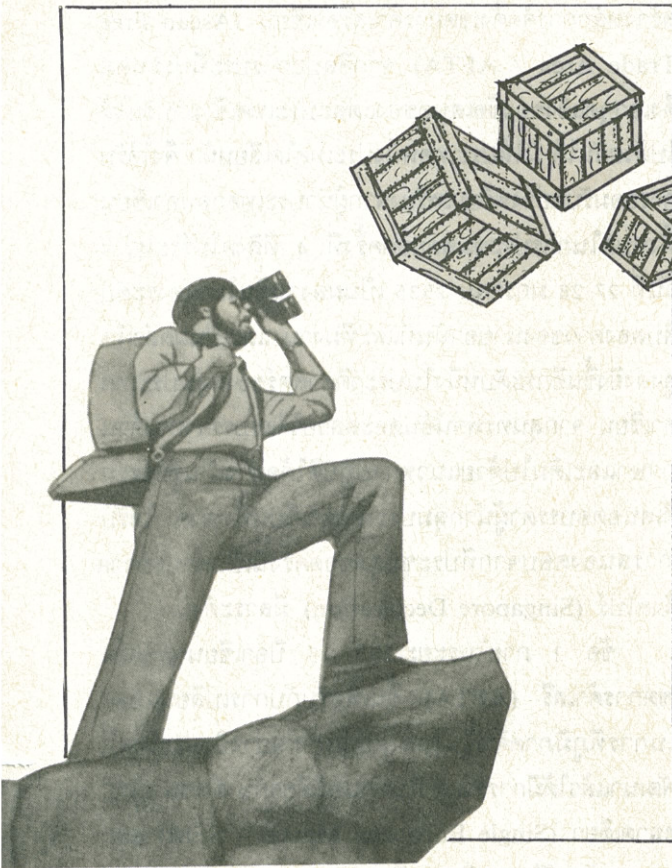

อนาคตการค้าของไทย กับกลุ่มประเทศอาเซียน

* นพดล จรัสศรี

ASEAN ยกกระบิมาจาก SEATO

อาเซียน (ASEAN / Association of South East Asian Nations) หรือสมาคมประชาชาติเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 6 ประเทศได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2510 ตามคำประกาศกรุงเทพ (Bangkok Declaration) มีจุดประสงค์เพื่อเป็นองค์กรกลางเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคนี้ ทดแทนบทบาทของ สปอ. (SEATO/South East Asia Treaty Organization) หรือองค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชีย-อาคเนย์ซึ่งก่อตั้งภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง เพื่อดำเนินบทบาททางการเมืองและทางทหาร สยบการแพร่ระบาดของลัทธิคอมมิวนิสต์

ตลอดระยะเวลา 25 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้อาเซียนจะมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจหลายอย่าง แต่ความร่วมมือต่าง ๆ ไม่ได้ก่อให้เกิดผลในการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนระหว่างกันอย่างจริงจังมากนัก เนื่องจากอาเซียนแต่ละประเทศยังต้องเปิดตัวรับความช่วยเหลือเกือบทุกรูปแบบทั้งเทคโนโลยีและการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากญี่ปุ่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้ ซึ่งยึดครองตลาดท้องถิ่นและเคลื่อนย้ายฐานการผลิตเข้ามาเพื่อโค่นตัวการส่งออก สู่ตลาดโลกในระบบที่ต่างฝ่ายต่างคุมเชิงกันอยู่ เข้าทำนองเจ้าของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้หน้า ต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนได้เงิน ดังนั้นจึงต้องจ้อเขารำไป สินค้าส่งออกหลายรายการของบรรดาประเทศอาเซียนไปชนกันเองในตลาดโลก นำเสียดายที่ต้องฟาดฟัน

* หัวหน้าภาควิชาการบริหารงานบุคคล .. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ : MBA จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แข่งขันกันเองเพราะผู้บงการคือบริษัทข้ามชาติที่ลงทุน

อาเซียนแต่ละประเทศขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว นำพิชวงงงงวยในทิศทางที่ภาคธุรกิจเอกชนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนเป็นตัวผลักดัน จนกลายเป็นภูมิภาคที่สำคัญต่อภาวะการค้าของโลกไปแล้ว ส่งผลให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศอาเซียนพลิกโฉมจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ ยกตัวอย่างประเทศไทย จากสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งคือข้าว เปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและหัตถกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องประดับอัญมณี ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อาหารสำเร็จรูปเครื่องกระป๋อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรอย่างกว้างขวางรุนแรงระหว่างคนรุ่นเก่าที่ยึดติดแน่นกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเอกลักษณ์ประจำชาติของตนด้วยความภาคภูมิใจและหยิ่งในเกียรติภูมิใช้ชีวิตสมถะ กับคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อมวลชนไฮเทคตั้งแต่เกิด จึงทำให้มีพฤติกรรมในการบริโภคสันทนเป็นสากลฟุ่มเฟือยใจถึงมีชีวิตที่รู้กัน อะอะอะจะเหมาทั้งร้านทำได้ทุกอย่างเพื่อเงิน

ลางบอกเหตุว่าจะเกิด AFTA

ผลของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างชนิดพลิกผันจากหน้ามือเป็นหลังมือรวดเร็วเช่นนี้ ประกอบกับมีการเปลี่ยนโฉมหน้านโยบายทางการเมือง โดยทั่วทั้งภูมิภาคเป็นที่เข้าใจกันอย่างถ่องแท้แล้วว่า จะเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้าแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ตระหนักดีว่า จำเป็นจะต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อผนึกกำลังกันสร้างภูมิภาคนี้ให้เหลือผลประโยชน์ไว้แก่คนท้องถิ่นมากกว่าเดิม ที่ถูกชาวต่างชาติที่เข้ามาลงทุนกอบโกยไป จะทำอย่างไรดี ในเมื่อแนวทางและผลประโยชน์ของแต่ละประเทศค่อนข้างจะแตกต่างกันอย่างมากหลากหลาย

อาศัยที่เคยเป็นนักการทูตที่ข้าของระดับเซียนพระกาฬมาก่อน นายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน ของไทยสามารถ

สร้างหลักการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (Asean Free Trade Area / AFTA) จากศิลปะการประนีประนอมดึงเอาจุดแข็งของข้อเสนอของแต่ละประเทศเข้ามาปรับให้ไปด้วยกันได้ มิให้ประเทศหนึ่งประเทศใดเสียหน้า จึงได้รับการยอมรับอย่างพร้อมเพรียงจากผู้นำประเทศกลุ่มอาเซียนทั้งหมดในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 4 ที่สิงคโปร์ระหว่างวันที่ 27-28 มกราคม 2535 เป็นผลงานชิ้นโบว์แดงระดับสิบสองดาวของนายอานันท์และทีมงาน และเป็นผลสำเร็จสูงส่งยิ่งขึ้นอีกระดับหนึ่งในประวัติศาสตร์ของกลุ่มประเทศอาเซียน จากสุนทรพจน์อันสละสลวยวิจิตรบรรจงทางด้านภาษาและเต็มไปด้วยแนวทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมที่เสนอต่อบรรดาผู้นำกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งหมด ได้รับการสนองตอบจากที่ประชุมสุดยอดครั้งนี้เป็นคำประกาศสิงคโปร์ (Singapore Declaration) มีสาระดังนี้

ข้อ 1 ภายในระยะเวลา 15 ปีอาเซียนจะจัดตั้งเขตการค้าเสรี (AFTA) ขึ้นเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงในการที่ภูมิภาคอื่นในโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้วได้มีการรวมตัวในทำนองเดียวกัน ดังเช่น ยุโรปตลาดเดียว (Single European Market - SEM) และเขตการค้าเสรีในอเมริกาเหนือ (North America Free Trade Area - NAFTA) เรื่องนี้เป็นข้อเสนอของไทย

ข้อ 2 เพื่อที่ AFTA จะบรรลุผลสมบูรณ์ จะเริ่มใช้มาตรการอภิสัทธิภาษีศุลกากรอัตราเสมอเหมือน (Common Effective Preferential Tariff - CEPT) เพื่อลดอุปสรรคอัตราภาษีศุลกากรของสินค้าระหว่างประเทศอาเซียนด้วยกันให้เหลือเพียง 5% หรือถ้าทำได้ก็ 0% ไปเลย แต่จะค่อยเป็นค่อยไป จนในที่สุดจะเสมอเหมือนเป็นอัตราเดียวกันทั่วทั้งอาเซียน ตามข้อเสนอของอินโดนีเซีย

ข้อ 3 จะจัดตั้งคณะมนตรีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในระดับรัฐมนตรี เพื่อดูแลสอดส่องร่วมมือประสานงาน และทบทวนผลกระทบของการถดถอยอัตราภาษีดังกล่าวก่อนที่จะกำหนดลดถดถอยลงอีกในแต่ละระลอก

ข้อ 4 กลุ่มประเทศอาเซียนจะเพิ่มสันถวไมตรีใกล้ชิดกับบรรดาประเทศแถบอินโดจีน และยินดีให้ประเทศเหล่านั้น

เข้ามาเป็นภาคีในสนธิสัญญาแห่งมิตรภาพและความร่วมมือ (Treaty of Amity and Cooperation) การเข้าเป็นภาคีดังกล่าวถือเป็นก้าวแรกที่จะได้รับการพิจารณาเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียนเต็มตัวในโอกาสต่อไป

ข้อ 5 จะร่วมเสริมบทบาทการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศขององค์การสหประชาชาติในภูมิภาคนี้ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น นั่นก็คือการผลักดันให้กลุ่มพหุชาเกิดความสงบ

ข้อ 6 จะเพิ่มบทบาทของอาเซียนในการเจรจาเรื่องความมั่นคงในที่ประชุมครั้งต่าง ๆ รวมทั้งในการพบปะประจำปีระหว่างประเทศคู่เจรจาของอาเซียน ซึ่งได้แก่ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ประชาคมยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และเกาหลีใต้

แทนที่แต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนจะทำการเจรจาตัวใครตัวมัน แต่ต่อไปนี้จะหันมาเน้นกำลังเจรจาต่อรองโดยอาศัยพลังกลุ่ม ประชากรของกลุ่มประเทศอาเซียนรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 300 ล้านคน นับว่าเป็นตลาดใหญ่ที่มีพลังซื้อ (Purchasing Power) ยิ่งวันยิ่งสูงขึ้น รสนิยมในการบริโภคของดี ๆ ราคาแพง ๆ ทั้งสินค้าพื้นเมือง ปรียบมาตรฐานและสินค้าต่างประเทศ คนเอเชียรุ่นเก่า ๆ จะมีความรู้สึกในเรื่องชาตินิยมสูง ส่วนคนสมัยใหม่จะมีรสนิยมใช้ของต่างประเทศ ฉะนั้นของดี ๆ ราคาแพง ๆ นี้ก็ว่าไม่น่าจะขายได้ก็ยิ่งขายดีเป็นเทน้ำเทท่า ในขณะที่เดียวกันที่ร้านอาหารพื้นเมืองขึ้นชื่อชวนชิมคนแน่นจนร้านอาหารประเภทฟาสฟู๊ด เบียร์แฮร์ส เด็กแฮร์สก็สามารถจับกลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นและคนมีเงินทั้งหลายให้เข้าไปนั่งกิน อวดมั่งอวดมีขีดหน้าชูตาลั่นหลามขนาดต้องเข้าคิวรอนั่งร้าน

ภาพลักษณ์ใหม่ของศักยภาพทางเศรษฐกิจของอาเซียนน่าจะมีเสน่ห์ยั่ววนนักลงทุนต่างชาติให้มีทัศนคติและความสนใจลงทุนร่วมค้าหรือตั้งรากฐานเพื่อที่จะเขยิบเข้าสู่ภูมิภาคอินโดจีน พม่า บังคลาเทศต่อไปในอนาคตอันใกล้

ข้อ 7 ตกลงที่จะมีการประชุมสุดยอดอย่างเป็นทางการทุก ๆ 3 ปี และระหว่างนั้นจะมีการประชุมอย่างไม่เป็นทางการตามความจำเป็น

ข้อ 8 สนับสนุนหลักการค้าเสรีของแกตต์ (GATT - General Agreement on Tariffs and Trade)

ข้อ 9 ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจของเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Economic Cooperation - APEC) ซึ่งเป็นองค์กรที่อาเซียนใช้เจาะตลาดในหมู่เกาะทะเลใต้

และยอมรับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออก (East Asian Economic Caucus - EAEC) ซึ่งนายกรัฐมนตรีของมาเลเซียเสนอไว้นานแล้ว

คนในกลุ่มประเทศอาเซียนจะเดินเข้าเดินออกประเทศลาว เวียดนาม เขมร ตลอดจนหมู่เกาะต่าง ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกในฐานะผู้เชี่ยวชาญชำนาญการเรื่องต่าง ๆ ถ่ายทอด Technology know-how ที่ตนเองปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นเอเชียด้วยกันเรียบร้อยแล้ว

ข้อ 10 จะปรับปรุงความร่วมมือทางด้านการค้า โดยให้มีการเจรจาระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนในเรื่องผลิตผลทางการเกษตร สินค้าโภคภัณฑ์ และพลังงาน

และจะสนับสนุนให้ความสะดวกแก่การเคลื่อนย้ายทุน ตลอดจนทรัพยากรทางการเงินชนิดต่าง ๆ ซึ่งน่าจะทำให้เกิดปริมาณการค้าระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น สินค้าพื้นเมืองจะต้องแข่งขันกับสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ไทยอาจปลูกข้าวขายแต่เพียงผู้เดียว ยางพาราอาจต้องซื้อแต่ของมาเลเซียเข้ามาใช้ ทั้งนี้เพื่อเป็นไปตามข้อตกลงที่ให้สัตยาบันกันได้ในกลุ่ม

ข้อ 11 จะร่วมกันพัฒนาการโทรคมนาคมและการท่องเที่ยว ซึ่งมีความหมายชัดเจนแล้วว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างกันและการไปมาหาสู่จะเปิดกว้างถึงกันสะดวกง่ายดาย

ข้อ 12 จะสนับสนุนบทบาทสตรีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ผู้หญิงจะมีโอกาสเข้ารับตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ๆ อย่างกว้างขวางยิ่ง ๆ ขึ้น คงจะเหนื่อยกันไปตาม ๆ กันทั้งชายที่สอนงาน และหญิงที่เข้ารับตำแหน่ง

ข้อ 13 จะส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการพิทักษ์

สิ่งแวดลอม เช่น มลพิษข้ามชาติ มหาภัยธรรมชาติ ไฟป่า และการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

ข้อ 14 จะร่วมมือกันควบคุมการแพร่เชื้อเอชไอวี การ ไข้หวัดใหญ่ และการค้ายาเสพติดข้ามแดน

สรุปสาระสำคัญของระบบ AFTA

ในแถลงการร่วม 14 ข้อข้างต้นจุดใหญ่ใจความอยู่ที่ จะมีการผลักดันจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนหรือ AFTA ให้บรรลุผลบริบูรณ์ภายใน 15 ปีนับแต่วันที่ 1 มกราคม 2536 เป็นต้นไป โดยอาศัยมาตรการอภิสิทธิ์ภาคีศุลกากร อัตราเสมอเหมือนหรือ CEPT เป็นกลไก ทำแบบค่อย ๆ ลดลดถอยอัตราภาษีขาเข้าของแต่ละประเทศเมื่อพร้อมที่จะทำ มีการเลือกสินค้า 15 กลุ่มรายการ เพื่อประเดิม การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมตามหลักการของมาตรการ CEPT ได้แก่

1. ปุ๋ย
2. เยื่อกระดาษ
3. ซีเมนต์
4. สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป
5. เครื่องประดับและอัญมณี
6. ผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ เครื่องหนัง
7. ผลิตภัณฑ์จากไม้และหวาย
8. เวชภัณฑ์
9. ผลิตภัณฑ์ยาง
10. พลาสติก
11. เคมีภัณฑ์
12. น้ำมันพืช
13. ผลิตภัณฑ์เครื่องแก้วและเครื่องปั้นดินเผา
14. สายไฟฟ้าทองแดง
15. อิเล็กทรอนิกส์

หลักการของมาตรการ CEPT

ตามหลักการของมาตรการ CEPT ที่ตกลงกันแล้ว นั้น สินค้ารายการใดที่มีอัตราภาษีขาเข้าสูงกว่าร้อยละ 20 แต่ละประเทศต้องพยายามทำให้ลดลงจนเหลือร้อยละ 20 ภายใน 5-8 ปี หลังจากนั้น ให้ลดลงอีกจนเป็นศูนย์หรือ

เหลือไม่เกินร้อยละ 5 ภายใน 7 ปีสุดท้ายของระยะเวลา 15 ปีตามเป้าหมายที่จะเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียนที่มีเส้นห์ เย้ายวนผู้ประกอบการนักลงทุนทุกมุมโลก

สินค้ารายการใดที่มีอัตราภาษีขาเข้าไม่เกินร้อยละ 20 อยู่แล้ว ให้ประเทศสมาชิกอาเซียนตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป ที่เกี่ยวข้องกันทำความตกลงกันเพื่อลดอัตราภาษีลงมาเป็น ศูนย์หรือไม่เกินร้อยละ 5 โดยรวดเร็วก็ได้

นอกจากหลักการที่กล่าวเรื่องอัตราภาษีขาเข้าข้างต้น แล้ว แต่ละประเทศยังต้องยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณ นำเข้า (Quota) สินค้าที่ไม่ใช่มาตรการ CEPT อย่าง ผ่อนปรนยืดหยุ่นค่อยเป็นค่อยไปด้วยเช่นกัน

ในหลักการของมาตรการ CEPT นี้ ไม่รวมวัตถุดิบ สินค้าทุน สินค้าเกี่ยวกับสุขภาพ วัตถุทางศิลปะและสินค้า บริการ ซึ่งหวังว่าคงไม่เกิดปัญหาการชี้ชัดว่าเป็นสินค้า ประเภทเหล่านี้หรือไม่

อนาคตประเทศไทย

นายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน ได้กล่าวว่าประเทศไทยจะได้รับผลกระทบกระเทือนต่อระบบการค้าทั้งภายใน และภายนอกประเทศอย่างมากที่สุดจากการปรับตัวเข้าสู่ ระบบ AFTA เพราะปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่มี อัตราภาษีขาเข้าเฉลี่ยสูงที่สุด และมีระดับอัตราภาษีขาเข้า ที่แตกต่างกันถึง 36 ระดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะในอดีตเราใช้ กำแพงภาษีขาเข้าเป็นมาตรการลดการนำเข้าซึ่งก่อให้เกิด การขาดดุลการค้า

เพื่อปรับตัวเข้าสู่มาตรการ CEPT เป็นประเทศแรก ในมาดผู้นำที่เข้มแข็งโดดเด่น มีความพร้อมกว่าใครทั้งด้าน ประเทศไทยจะปรับโครงสร้างภาษีอากรขาเข้าสำหรับสินค้า ที่มาจากอาเซียนด้วยกันให้มีอัตราไม่เกินร้อยละ 30 ภายใน วันที่ 1 มกราคม 2536 และจะลดลงเหลือไม่เกินร้อยละ 20 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2537 ส่วนระดับอัตราภาษี อากรขาเข้าจะลดความแตกต่างลงให้เหลือเพียงแค่ 5 ระดับ เท่านั้น

ข่าวอีกกระแสหนึ่งกล่าวว่าประเทศไทยกลัวพอที่จะ ประกาศออกมาแล้วว่า ตั้งแต่ปี 2536 ไทยยินดีจะลดอัตรา

ภาษีอากรขาเข้าสินค้า 7 กลุ่มรายการต้น ๆ คือ

1. ปุ๋ย
2. เยื่อกระดาษ
3. ซีเมนต์
4. สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป
5. เครื่องประดับและอัญมณี
6. ผลิตภัณฑ์หนังสือพิมพ์ เครื่องหนัง
7. ผลิตภัณฑ์จากไม้และหวาย

เป็นหน่วยกิล้านขายได้แล้วอะไร

ถ้าประเทศไทยสักแต่ว่าพูด ๆ แล้วไม่ลงมือลงไม้ ทำให้เห็นสมจริงสมจัง หรือสมมุติว่าไทย “เบี้ยว” ไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีเพียงประเทศเดียว เขตการค้าเสรีอาเซียน ล้มแน่ ๆ เพราะสามารถมองสภาพทางเศรษฐกิจเห็นชัดเจนว่าประเทศไทยพร้อมกว่าเพื่อนที่จะกระทำเป็นตัวอย่าง ส่วนประเทศอื่น ๆ พร้อมเมื่อไรค่อยปฏิบัติตามสัตยาบัน แต่อย่าให้นานเกินกว่า 15 ปีตามเป้าหมายก็แล้วกัน

คำถามน่าจะมีค้างในใจผู้คนที่ เริ่มไม่พร้อมกัน เช่นนี้ จะมีใครได้เปรียบเสียเปรียบกันหรือไม่ คุ่มค่าใหม่ที่ประเทศไทยเริ่มก่อนประเทศอื่น ๆ

การที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ระบบ AFTA โดยเร็ว ก่อนประเทศอื่น ๆ จะทำให้ภาคเอกชน (Private Sector) รับผิดชอบองค์การสู่ยุคการบริหารงานสมัยใหม่เป็นสากลระดับนานาชาติ เพื่อสร้างประสิทธิภาพและรูปแบบการทำงานที่ทัดเทียมกับบริษัทข้ามชาติของต่างชาติที่จะเข้ามาแข่งขันทำชิงตลาดถึงถิ่นและทุกที่ในตลาดโลก บริษัทธุรกิจใหญ่น้อยในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นการลงทุนของคนไทยล้วน ๆ หรือร่วมทุนกับการลงทุนจากต่างชาติต้องเลิกขบถก รัฐบาลชนิดหย่านมเด็ดขาดไม่ขออภิสิทธิ์กวนใจอีกเลย องค์การเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิต ในอดีตถูกเลี้ยงดูในบรรยากาศปกป้องทะนุถนอมที่ติดนิสัยมาแต่เกิด เมื่อ 30 ปีมาแล้ว ที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีมีนโยบายเปลี่ยนแปลงพัฒนาประเทศไทยจากประเทศเกษตรกรรมอยากให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม จึงมีกฎหมายเอื้ออำนวยต่อการประกอบการในเชิงอุตสาหกรรมอย่างเด่นชัดติดมาจนทุกวันนี้

ที่จริงองค์การธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศไทยโตพอที่จะยืนด้วยลำแข้งของตนเองและก้าวออกสู่โลกธุรกิจภายนอกประเทศได้แล้ว สิ่งสนับสนุนความเชื่อมั่นนี้ยกเป็นตัวอย่างได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย (Product of Thailand) มากมายหลายหลากชนิดป้อนเข้าสู่ตลาดสำคัญ ๆ ในโลกเช่นสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ประชาคมยุโรป เพียงแต่ปริมาณยังไม่มากและยังไม่แพร่หลายกว้างขวางเหมือนสินค้าจากประเทศอุตสาหกรรมเกิดใหม่ (NICS) ประเทศอื่น ๆ แสดงว่าสินค้าไทยมีศักยภาพทางการตลาดสูง

2. ธุรกิจบริการของไทยติดอันดับหนึ่งในโลกมาตลอดเป็นเวลานานมาแล้ว เช่นสายการบินไทย โรงแรมโอเรียนเต็ล สถานที่พักที่เที่ยว (Resorts) สร้างชื่อเสียงและดึงดูดนักท่องเที่ยววันยิ่งมากเป็นที่อิจฉาจากประเทศเพื่อนบ้าน ธุรกิจบริการต่าง ๆ มีโอกาสจะเปิดสาขาเครือข่ายลูกโซ่ (Branch/ Chain) ถ้าประเทศในคาบสมุทรอินโดจีนและกลุ่มประเทศอาเซียนเปิดไปมาถึงกันได้สะดวก ขบวนการบรรทุกสินค้ารถพ่วงรถเทรเลอร์รวมทั้งรถทัวร์ที่พร้อมอยู่แล้วคงวิ่งกันขวักไขว่ทั่วเอเชีย

3. อธยาศัยคนไทยเป็นที่ประทับใจชาวต่างชาติที่มีโอกาสมาเยือนมาก ความน่าคบเช่นนี้เป็นคุณสมบัติเด่นเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่ต่างชาติให้เป็นคะแนนเพิ่มพิเศษ

4. สิ่งสาธารณูปโภค (Infra structure) ถึงแม้จะไม่เพียงพอกับความเดือดร้อนบ้างก็ตาม แต่มีความทันสมัยตามกันติด ๆ ประเทศที่เจริญแล้วทั้งหลาย คนไทยไปต่างประเทศไม่เป็นอีกแล้ว

5. ค่าเงินสกุลบาทมีเสถียรภาพ และต่อไปจะได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาคนี้สูงขึ้น ๆ ตลาดการเงินก็ดี สถาบันการเงินก็ดีได้รับการพัฒนาเป็นสากลเรียบร้อยแล้ว หากนโยบายการคลังและการค้ากับต่างประเทศไม่กว้างไกล ปริมาณการค้าจะเพิ่มทวีคูณ

6. ระบบการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทยได้พัฒนาจนมีประสิทธิภาพและคล่องตัวมากแล้ว เชื่อว่าจะเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการค้าต่างประเทศได้อย่างสอดคล้องไปตลอด

7. คนไทยมีความรู้ความสามารถทุก ๆ ด้านมากพอ เพราะได้เห็นได้ลองจากประสบการณ์ในชีวิตที่ต่างชาติ มาลงทุนในประเทศไทยก่อร่างสร้างธุรกิจต่าง ๆ รับกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยอย่างไร และในชีวิตการทำงานกับบริษัทต่างชาติหรือทำงานกันในลักษณะร่วมค้า ได้เรียนรู้เล่ห์เหลี่ยมต่าง ๆ ครอบครองพอตัว

สรุปได้ว่า ภาคเอกชนของไทยสามารถปรับตัวเข้าสู่ระบบ AFTA โดยเร็วได้แน่นอนและก่อนเพื่อน จึงสามารถเปิดเกมรุกแบบฉวยโอกาสในขณะที่ผู้อื่นยังตั้งตัวไม่ติด บริษัทธุรกิจของไทยขยายตัวทำการค้าระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการไปลงทุนยังต่างประเทศโดยตรง หรือแม้แต่เปิดสาขาหรือร่วม (Joint Venture) จนเจาะทะลุทะลวงตลาดสำเร็จเป็นปึกแผ่นแก่่นสารเรียบร้อยไปแล้ว ธุรกิจยี่ห้อพื้นเมือง (Local Brandname Business) ไม่ทันได้ขยับปีก

เมื่อนำขึ้น ถ้าไม่รีบตัดดวง ปลอ่ยให้ผู้อื่นกล้าแข็ง หรือเริ่มลงมือเติบโตพร้อม ๆ กัน ประเทศไทยจะเสียดายโอกาสอันงามเช่นนี้ ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นอีกซ้ำสองแน่ ๆ **ธุรกิจบางอย่างของไทยจะต้องพินาศเพราะ AFTA จริงหรือ**

การมองในภาพรวมได้ชี้ให้เห็นชัดแล้วว่าประเทศไทย จะได้รับประโยชน์คุ้มค่าที่เป็นหน่วยกล้าตาย ก้าวเข้าสู่ระบบ AFTA ก่อนเพื่อน ไม่ควรรอจนผู้อื่นตามทันหรือไปพร้อม ๆ กันเด็ดขาด

ธุรกิจหลายอย่างที่เคยได้เปรียบผู้บริโภคในตลาดท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงประเทศไทยคงจะคืนอรรถประโยชน์ และเสนอเงื่อนไขที่ดี ๆ แก่ลูกค้าเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาด (Market Share) และจะต้องเตรียมตัวรุกเปิดตัวออกสู่ตลาดต่างประเทศโดยปริยาย

บางธุรกิจจะขยายตัวกว้างไกลหรือ Boom ทันที

ทันใดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัวด้วยซ้ำ เพราะสินค้าหรือบริการ ของกิจการนั้น ๆ จัปตลาดในต่างประเทศได้อย่างลับ ๆ ไม่เป็นทางการมานานแล้ว เช่น นูห์ สุรา เบียร์ สิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ของใช้ในครัวเรือน เครื่องสำอางราคา ประหยัด เครื่องประดับพื้น ๆ ของใช้ส่วนตัว (Personal Care Products) เช่น สบู่ โคโลญ แชมพูสระผม ผ้านอนามัย กระดาษทิชชู ของกินเล่น อาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป พืชผักผลไม้

สินค้าที่เข้ามาจากต่างประเทศถึงแม้จะมีราคาถูกมาก ๆ แต่ถ้าคุณภาพไม่ดีจริง จะไม่ได้รับความนิยม แม้แต่ ตลาดล่างระดับรายได้ต่ำ (Lower Income Class) แต่ รสนิยมในการบริโภคสูง ถ้าสินค้าเราดีมาอยู่แล้ว และ รู้จักทำตลาด คู่แข่งที่ล้มหายตายจากหรือพ่ายแพ้จะเป็น ผู้สร้างลูกค้าใหม่ทิ้งไว้แก่เรา

สินค้าประเภทวัตถุดิบที่ขาดแคลนและระบบการตลาด ทำให้มีระดับราคาสูงกว่าที่ควรแล้วละก็ ต่อไปราคาหรือ เงื่อนไขอ่อนลง ขณะเดียวกันก็เน้นคุณภาพดียิ่ง ๆ ขึ้น ปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน เงินทุน โรงงานหรือพื้นที่หรือ ที่ดินจะถูกใช้อย่างรอบคอบมีประสิทธิภาพมากกว่าแต่ก่อน เพื่อเพิ่มมูลค่าแก่วัตถุดิบที่มาจากต่างประเทศแปรรูปและ ย้อนส่งออกทำกำไรงดงาม

ดังนั้น ในภาพย่อย ๆ ก็ยังเห็นอนาคตการค้าของ ภาคเอกชนไทยมีแต่ความโปร่งใส ไร้กังวล ห่างไกลจาก ความพินาศ

คนไทยทุกคนเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ในชีวิตได้แล้ว

เมื่อก่อนทุกหมู่บ้านจะต้องมีสิบคนไปทำงานชาวต่างชาติ ในอนาคตอันใกล้นี้หนึ่งในคนไทยสิบคนจะมีธุรกิจ ติดต่อกับอาเซียน

บรรณานุกรม

- จักรภาพ เพ็ญแข “จารึกสองวันนี้ไว้ในประวัติศาสตร์อาเซียน” พบโลก 52, กุมภาพันธ์ 2535 หน้า 12, 14
 ประชุมพร วัชรเสถียร “อาเซียนเบญจเพส : นารัก นาลุ่น?” ขวัญเรือน 486, กุมภาพันธ์ 2535 หน้า 64-68.
 รัชชพล “ฝันที่เป็นจริงของนายฯ อานันท์” พบโลก 52, กุมภาพันธ์ 2535 หน้า 17-21